

SMĚRNICE Č. 36Z ORGANIZAČNÍHO ŘÁDU ŠKOLY

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro vzdělávání

ve školní družině

**Základní školy a Mateřské školy Bechlín –
příspěvková organizace**

1. Cíle vzdělávání:

- rozvoj osobnosti člověka

- * usilovat o rozvoj osobnosti každého účastníka s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti
- * podporovat iniciativu účastníků, nápaditost, kreativitu a samostatnost, dávat možnost spoluúčasti na volbě, tvorbě i hodnocení programu
- * posilovat rozvoj pohybových schopností a zdokonalovat pohybové dovednosti
- * podporovat pozitivní představu o sobě i druhých, schopnost projevit empatii
- * rozvíjet umění používat otevřenou komunikaci a spolupráci
- * učit citlivě vnímat prostředí i přírodu
- * podporovat umění chránit si své fyzické i duševní zdraví
- * zařazovat činnosti, které přispívají k odstranění únavy, regeneraci duševních i fyzických sil, respektují individuální zájmy a potřeby účastníků
- * pozitivně hodnotit (hodnocení společné i individuální) snahu a výsledek činnosti účastníka s ohledem na jeho možnosti a předpoklady, povzbuzovat tvořivost a vlastní fantazii

- získání všeobecného vzdělání

*** Místo, kde žijeme**

- * Tematický okruh zahrnující poznávání nejbližšího okolí, organizaci života nejen v rodině, ale také mimo ni.
- * U nejmenších účastníků jde např. o tematické vycházky do okolí jejich bydliště, školy apod. Zde je nutná aplikace dopravní výchovy – hry na dopravním hřišti i didaktické hry s dopravními značkami.
- * V rámci výtvarné výchovy společný nákres naší obce. Může následovat zhotovení modelu obce – budov, návsi a zejména pozemních komunikací z papírových krabiček a kartonů, kamínků, větviček a dalších přírodnin nasbíraných dětmi během vycházek.
- * Účastníci se postupně seznamují s obcí, ve které žijí, poznávají důležité instituce a budovy, kolem kterých denně procházejí a učí se znát, k čemu slouží.
- * Součástí tohoto tematického okruhu je také získávání úcty k místním tradicím a znalost regionálních pověstí. Zařazujeme zde vycházky na místa, ke kterým se vztahují místní pověsti, ale také poslechovou činnost a prvky dramatické výchovy.
- * Nesmíme opomíjet ani život v rodině – vedeme rozhovory o životě v rodině i v kolektivu, vzájemných vazbách mezi jednotlivými členy apod.

*** Lidé kolem nás**

- * V tomto tematickém okruhu se účastníci učí osvojování zásad vhodného chování tedy zvyšování a posilování sociálních kompetencí, odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování, posilování komunikačních dovedností, schopnosti najít své místo ve skupině a ve společnosti a zejména formování životních postojů.
- * Prvořadé je osvojování a dodržování základů společenského chování:
  - kultivování verbálního i neverbálního projevu – rozvoj slovní zásoby a její přiměřené používání za osobního příkladu vychovatelky (zdravení, komunikace, poděkování, ...).Je možné využít prvků hry, drobných dramatických improvizací, mediální výchovy...

- naučit se umění naslouchat druhým – účastníci se učí hrou potlačovat sobecké tendence a vnímat i přijímat názory ostatních.
- naučit se komunikovat i uplatňovat ve skupině – vhodné kolektivní hry, při nichž se kolektiv stmeluje a účastníci se učí vzájemně spolupracovat. Možnost využití dalších činností např. výtvarné, tělesné, dramatické výchovy – společné projekty, soutěže...
- naučit se komunikovat v různých sociálních prostředích a situacích – účastníci se učí adekvátně reagovat na nejrůznější podněty prostředí, ve kterém se nacházejí a na danou situaci – velmi vhodná „hra na něco“ a následná reflexe účastníků (kino, divadlo, dopravní prostředky, ...) Pěstujeme potřebné vědomosti, dovednosti a postoje v sociálních vztazích – formování osobnosti účastníka.
- společné stanovení obecných pravidel slušného chování – účastníci sestaví desatero základních pravidel a dbají na to, aby byla tato pravidla dodržována. Učíme se objektivnímu sebehodnocení vlastního jednání, odpovědnosti za své chování i tomu, jak nést důsledky svých činů.
- * posilujeme autoregulační systémy – (naučit se řídit sám sebe) – prostřednictvím her cvičíme překonávání mezních situací. Využíváme i sportovních aktivit jako např. soutěžení v družstvech i jednotlivců, míčové hry jako prostředek k vyrovnání se s nedostatky a neúspěchy. Učíme účastníky nerezignovat, ale naopak usilovat o úspěšné řešení. K tomu slouží také didaktické hry a vědomostní soutěže a kvízy, popř. kombinace sportovních a vědomostních, výtvarných i pěveckých soutěží. Dbáme o to, aby každý účastník našel prospěšné uplatnění v některém oboru, a vždy se snažíme o kladné, pozitivní hodnocení jako motivaci k další činnosti.

* **Lidé a čas**

- * Těžištěm tohoto tematického okruhu je především vybudování správného režimu dne nejen v domácím prostředí, ale také dodržování určitého pravidelného režimu ve škole a ve ŠD.
- * naučit se účtět k času druhých – takt, tolerance, ohleduplnost a porozumění, ...
- * adekvátně a smysluplně využívat svůj čas
- * vybudovat návyky na pravidelnou přípravu na vyučování
- * Děti se učí znát hodnotu času i to, jak se svým časem nakládat. Naučí se pravidelnosti a dodržování denního režimu.
- * V družině děti diskutují o tom, jak tráví svůj volný čas, projevují své názory na to, co je správné a co by se mělo v jednotlivých případech pozměnit.

2. Formy vzdělávání:

– příležitostní výchova

- * akce ŠD a školy pro veřejnost (soutěže, karneval, besedy apod.)

– pravidelná výchova

- * týdenní skladba zaměstnání a zájmové kroužky

– spontánní činnosti

- * volné hry, ranní družina, spontánní pohyb venku, průběžné činnosti – rozhovory apod.

– individuální práce

3. Popis materiálních podmínek:

Účastníci jsou ve dvou odděleních a počty přítomných žáků se během dne mění, odcházejí do zájmových kroužků nebo domů.

Pro každodenní činnost využíváme vlastních prostor ve škole. Družina je umístěna v přízemí. Kapacita oddělení je 50 účastníků (30+20). V 1. oddělení školní družiny je část místnosti pokryta kobercem, kterého účastníci využívají zejména ke hře se stavebnicemi, při rozhovorech i odpočinkových činnostech. Pro zájmové a rukodělné činnosti je jiná část místnosti vybavena stoly a židličkami. Ve 2. oddělení je koberec rozvinovací. Hygienické zázemí máme v blízkosti družiny.

Pro zájmové činnosti se snažíme využít další vhodné prostory v budově školy: učebnu výpočetní techniky, školní zahradu (zde jsou průlezky, houpačky, malá horolezecká stěna, pískoviště).

Pro herní činnosti si mohou účastníci vybírat stavebnice, hračky, stolní hry, drobná cvičební náčiní jako např. skákací míče, švihadla, kuželky apod. Vše je umístěno tak, aby si je účastníci mohli brát i ukládat samostatně a vyznali se v jejich uložení. Máme stanovená pravidla pro jejich využívání a péči o ně.

Pro aktivity venku si mohou účastníci vybrat sportovní náčiní – různé druhy míčů, švihadla, skákací gumy, pálky na stolní tenis, badminton, hokejky apod. Tyto pomůcky máme uložené v samostatné skříni u východu na školní zahradu.

V družině je k dispozici:

- ▲ tabule na kreslení, křídly, pastelky, voskovky a další výtvarný materiál a pomůcky
- ▲ televize s DVD přehrávačem
- ▲ počítač, CD přehrávač

K ukládání oděvů a obuvi slouží žákům šatny, které přísluší jejich třídě.

Aktovky si žáci ukládají do regálu ve školní družině.

4. Popis personálních podmínek:

- pedagogický sbor schopný týmové práce a spolupráce
- případná nabídka odborné pomoci účastníkům nebo jejich zák. zástupcům (psycholog, asistent, poradenské středisko, ...)
- kvalifikace pedagogických pracovníků
- důležité je i další zvyšování odbornosti vychovatelek ŠD formou školení, kurzů, seminářů, ...

5. Popis ekonomických podmínek

- zdroje financování
- způsob financování jednotlivých aktivit
- stanovení úplaty – za pobyt dětí ve ŠD je vybírán poplatek, jehož výši stanovuje zřizovatel. Poplatek činí 400,-Kč za pololetí.
- míra naplnění finančních zájmů

6. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

vyhláška 410 § 10 odst. 5 vyhl. 74

- zdravé prostředí – světlo, teplo, větrání, čistota, velikost nábytku, hygienické vybavení
- dostupnost 1. pomoci
- Seznamujeme účastníky s možnými riziky pohybu ve škole a mimo ni. Účastníci jsou v průběhu školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, při různém ročním období, při sportování apod. Opakovaně nacvičují postup základního lékařského ošetření při úrazu a rychlého opuštění budovy ZŠ v případě požáru.
- Snažíme se vytvářet takové prostředí, aby se účastníci cítili spokojené a bezpečně. Máme vytvořená pravidla, která platí pro všechny účastníky družiny. Každý účastník má stejná práva, možnosti a povinnosti. Do plánování, realizace i hodnocení činností jsou účastníci aktivně zapojováni. Snažíme se, aby každý účastník mohl uplatnit své specifické vloh a schopnosti a být tak v některých z nabízených činností úspěšný. Účastníci nejsou přetěžováni, dostávají srozumitelné pokyny. Při práci v nich rozvíjíme citlivost pro vzájemnou pomoc a toleranci, podporu ve vztahu k ostatním, ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu. Podporujeme důvěru účastníka v sebe sama, převažuje pozitivní hodnocení.

7. Podmínky přijímání účastníků a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

- naplnění kapacity
- podle doby odevzdání přihlášek
- omezení ročníků – přednost 1,2,3. třídy
- pravidelnost docházky

8. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami se zapojují do všech činností školní družiny. Dle možností je jim věnován individuální přístup, pomoc od dospělých i ostatních spolužáků. Na práci jim je ponechán delší časový prostor.

9. Délka a časový plán vzdělávání

6.30 – 7.50	ranní družina (volné hry)
8.00 – 11.40	vyučování v ZŠ
11.40 – 12.30	hygiena, přechod do školní jídelny, oběd, příchod do ŠD
12.30 – 13.00	odpočinková činnost – klidná, pohybově i psychicky nenáročná (četba, poslech pohádek a příběhů, klidné hry na koberci, kuchyňce, sledování pohádky na videu, ...)

- 13.00 – 14.30** pobyť venku (činnost zaměřená na vydatnou pohybovou aktivitu)
- 14.30 – 15.30** zájmová a rekreační činnost – cílevědomé aktivity zaměřené na uspokojování individuálních potřeb, zájmů, schopností dětí (literární výchova, hudební, tělesná, pracovní, hudebně-pohybová)
- 15.30 – 16.30** příprava na vyučování (rozumová výchova)

10. Obsah vzdělávání

Všeobecné úkoly vychovatelek:

- budou dbát na dodržování řádu školy, školní jídelny a školní družiny
- povedou účastníky důsledně k uvědomělé kázni, čestnému jednání a kamarádství
- budou účastníky odpovědně připravovat do soutěží
- budou objevovat nové formy práce při jednotlivých činnostech
- zapojí účastníky hravou formou do činností výtvarných, pracovních, hudebních, tělesných, přírodovědných a ekologických
- budou dbát na rozvoj volných vlastností, samostatnosti, odpovědnosti a správného rozhodování
- budou uplatňovat zásady slušného chování
- dbát na pitný režim ve ŠD
- dbát na šetrné zacházení s majetkem ŠD, ZŠ
- zlepšovat estetický vzhled tříd školní družiny a okolí
- včas odhalit šikanu mezi spolužáky
- podporovat pomoc a toleranci mezi účastníky
- zájmovými činnostmi přispět k rozvoji osobnosti účastníka

PRAVIDELNÉ ČINNOSTI:

Společný oběd ve ŠJ – účastníci provedou základní hygienické potřeby a společně pod dohledem vychovatelky se přemístí do školní jídelny, kde poobědvají. Dbáme na dodržování hygieny stolování a na základní společenská pravidla slušného chování během oběda.

Odpočinkové činnosti

- a) klidový režim – poslech pohádky, malování u stolečků, stolní hry, hrací koutky – hračky dle individuálního zájmu, stavebnice, kostky, puzzle...
- b) aktivní odpočinek – protahovací a dechová cvičení – volíme zábavnou formu, kolektivní hry na koberci – snažíme se účastníky motivovat poutavostí hry tak, aby se všichni zapojili dobrovolně do této činnosti, tematické vycházky...

Zájmové a rekreační činnosti

– kolektivní hry účastníků na koberci a u stolečků spontánní i řízené vychovatelkou. Učíme se vzájemně spolupracovat, komunikovat, uvědomovat si sami sebe a být tolerantní a ohleduplní k druhým. Vždy se snažíme vyzvednout, co se nám líbilo a zmínit, co by se dalo zlepšit a proč. Při práci se stavebnicí rozvíjíme fantazii účastníků – při hodnocení se vždy snažíme najít klady u všech účastníků.

Příprava na vyučování – dle zájmu účastníků a rodičů si mohou účastníci vypracovat domácí úkoly pod dohledem vychovatelky, nejlépe až později odpoledne, kdy už není v družině velké množství účastníků. Své znalosti si také mohou procvičit formou didaktických her, vědomostních soutěží a kvízů. Je zde možnost využití počítačů – účastníci se učí formou her pracovat s moderní technikou.

I. Tělesná výchova

- pravidelná cvičení, pohyb na čerstvém vzduchu
- pravidelné vycházky do přírody, hry v terénu
- cvičení s náčiním
- cvičení při hudbě
- v zimním období a v případě špatného počasí využíváme prostory kulturního domu pro pohybové a sportovní aktivity dětí. V případě příznivého počasí provádíme tyto aktivity na školní zahradě, která je součástí areálu školy. Podporujeme nejen rozvoj tělesné zdatnosti a otužování účastníků, ale zejména zdravou soutěživost, spontánnost a zájem o hru.

II. Výtvarná výchova

- využívat přírodních materiálů
- využívat různé techniky Vv, kombinování různých technik, hra s barvou
- příprava na výtvarnou soutěž
- vnímání estetického prostředí

III. Pracovní výchova

- práce s různými materiály – čistota práce
- textilní koláže
- vystřihování, lepení, modelování
- konstruktivní hry
- výroba dárek k různým svátkům
- estetické zkrášlování prostředí školy
- vedení dětí k pořádku – uklízení her a hraček

IV. Hudební výchova

- rozvoj dětského hlasu, práce s dětským hlasem, dechová cvičení
- příprava na soutěž "Super Star"
- zpěv s doprovodem hudebního nástroje
- hudebně pohybová činnost, nácvik tanečků
- hudební hry a soutěže

V. Estetická výchova

- ve školní družině vychovatelky budou dbát na osvojení základních pravidel slušného chování a to je: prosím, děkuji, zdravení, půjčujeme hračky, omluva, přiznání, neučte se lhát, pomoc mladším i starším, krádež, slušné stolování
- vytvářet vzájemně mezi dětmi kamarádské vztahy
- nedovolit, aby některý jedinec ponižoval svým jednáním jiného účastníka
- všimnout si účastníků při činnostech, ihned reagovat na agresivní a vulgární chování
- úcta k dospělým, rodičům a pedagogickým pracovníkům

VI. Dramatická výchova

- četba pohádek
- dramatisace pohádek
- poslech mluveného slova z CD
- nácvik říkadel, básniček a pohádek
- příprava na recitační soutěž

VII. Ekologická výchova

- vést účastníky k ochraně životního prostředí – třídění odpadu (papír + plasty)
- pravidelné vycházky do přírody s různým zaměřením
- úcta k majetku a vybavení školy

VIII. Dopravní výchova

- poučení účastníků o pravidlech silničního provozu a chování chodců
- seznámení s dopravními značkami

Akce ŠD

- Návštěva požární zbrojnice
- Účast na výtvarných soutěžích
- Soutěž v moderním tanci
- Turnaj v dámě
- Turnaj ve vybíjené
- Mikulášská besídka
- Halloweenská párty
- Výroba vánočních ozdob
- Vánoční besídka
- Soutěž "Chcete být milionářem?"
- Soutěž ve stavění sněhuláků
- Příprava na výtvarnou soutěž "Nejlepší malíř ŠD"
- Soutěž ve skoku přes švihadlo
- Karneval
- Velikonoce, výroba kraslic
- Dopravní soutěže
- Soutěživé odpoledne k MDD
- Slavnostní ukončení školního roku

Ekonomické a administrativní zabezpečení

Vedení celého inventáře, materiální zabezpečení:

Krobotová

Výzdoba prostor ŠD:

Krobotová, Vošická

.....

Mgr. Pavel Adámek
Ředitel ZŠ a MŠ Bechlín